

Ingezonden brief voor de commissievergadering Ruimte, betreffende het onderwerp Actieplan Groen = Goud

Groenauteur; Aad van Uffelen
4 maart 2025, Naaldwijk

Lid van Platform Groen Westland / Natuurlijk Delfland/Westland en meer...

Beste raadleden en anderen,

Graag was ik met u, als inwoner van Westland, in een goed gesprek gegaan over het belang van natuur, groen, natuurwaarden; van flora en fauna. Het belang van een gezonde leefomgeving waarin wij ecologie en biodiversiteit herstellen. Omdat de mens afhankelijk is van die natuur en daar zelf onderdeel van uitmaakt. Helaas, die natuur is ernstig stuk! Ik ga geen filosofische diepgang betrachten, zal het eenvoudig houden en een enkel aspect uitlichten, passend in het actieplan Groen = Goud.

*Hetgeen ik hier schrijf is ook onderdeel van mijn presentatie **Natuurwaardenonderzoek Naaldwijk 2024**; wat nog niet is gepubliceerd. (Over de huismus, zwaluwen, de ooievaar en nog een paar soorten vogels.) Het is een schokkend verslag over schraalheid geworden.*

Echt... wij zijn zo blij als we vandaag een bepaald vogeltje of vlinder zien, maar beseffen niet dat het vroeger en heel vroeger heel, heel, veel rijker was. Zelfs in mijn jeugd was het een weelde in vergelijk met thans; ik zag als kind frequent de hermelijn, wezel, bunzing, vele uilen, roofvogels, ontelbare mussen en spreeuwen, maar ook de veldleeuwerik en eindeloos veel insecten. En toen was de natuur al ernstig aangetast. Nu zie ik veel van deze natuurvrienden vrijwel nooit meer. Edoch, wij blijven enthousiast over alles wat wij 'natuur' noemen, zelfs al is het dat niet; een vreemde contradictie!

*De soorten verdwijnen omdat er steeds minder ruimte voor is. En ook omdat het referentiekader van natuur bij elke generatie verandert. Je **referentiekader** krijg je als je als kind opgroeit in een leefomgeving met de soorten flora en fauna wat dan aanwezig is. Elke generatie groeit (afhankelijk waar je woont) op met minder natuur, met minder soorten /minder biodiversiteit en schralere ecosystemen. En met minder kennis wat door ouders en scholen wordt overgedragen. Dus kent en mist men niet de verdwenen soortenrijkdom. Het schrale is normaal. Feitelijk is ons collectieve geheugen van natuurkennis verdwenen, we lijden aan 'natuur amnesie' (**shifting baseline syndrome**)*

De afgelopen 16 jaar heb ik méér dan tweederde van mijn kostbare tijd besteed aan gesprekken met wethouders, ambtenaren, burgemeesters, raadsleden en zeker ook met mede natuurkenners; over natuur / verbetering / aandacht; en hierover publiceren. Feitelijk is dat reeds in 1972 begonnen, u weet wel dat keerpunt in ons denken over toekomst (Club van Rome); sommigen van u bestonden toen nog niet. Ik heb uiteraard intensief en enthousiast meegewerkt aan het plan Groen = Goud en heb daar lovende woorden voor. Helaas was er géén gelegenheid om hier in te spreken.

*Gemeenten missen nu vaak een lange termijn koers voor het halen van doelen voor natuur, klimaat, biodiversiteit, schone bodem, schoon water en het versterken van de leefbaarheid. Inzetten op Natuurinclusief bouwen, verbouwen en inrichten is een belangrijke stap voorwaarts, maar wil niet van de grond komen. Een **deltaplan natuurherstel** zou voor*

Westland het tij kunnen keren en leefbaarheid vergroten, daarom deze persoonlijke brief en oproep.

Groen maakt gezond en slim

Een studie van de Universiteit van Hasselt, toonde aan dat kinderen die opgroeien in een volwaardige groene omgeving een hoger IQ scoorden. Bij 3% méér groen ging het IQ al met 2,6 punten omhoog. En dat heeft niets te maken met het IQ, opleiding of inkomen van de ouders. De kwaliteit van het leefmilieu bleek bepalend. (*Bijnens et al. 2010*)

Vele onderzoeken bewezen hetzelfde: hoe groener en meer gevarieerd een leefomgeving, hoe intelligenter en gezonder de kinderen. Het welzijn neemt door groen toe. **Goed Groen = dus echt Goud!** Maar het meeste groen in Westland draagt weinig bij aan gezonde biodiversiteit en zeker niet aan slimmere kinderen. Al proberen velen ons anders te doen geloven.

We weten dat in Westland de **taalvaardigheid** alsmáar dalende is, al decennialang, nu zelfs 20% taalarmen in Westland, dat zijn meer dan 20.000 Westlanders en 70% van de kinderen uit groep 8 haalde in 2024 de doorstroom toets (taalvaardigheid) niet.

Mogen we concluderen dat de huismus ons aangeeft hoe het anders moet en kan. Sterker; de huismus is 'de kanarie in de mijn' en waarschuwt ons. De conclusie is hoe méér huismussen (insecten en andere kleine vogels en dieren), hoe gezonder de leefomgeving, hoe gezonder het kind en hoe **intelligenter**. Wie wil dat nu niet?

Maar helaas halen we opnieuw de KRW-doelen niet voor schone bodem en -water. En BirdLife Europe geeft aan dat we ook de doelen van het EU-plan voor biodiversiteitsherstel 2030 niet halen. Hoog tijd dat wij allen opstaan om natuur weer in onze gemeente, onze wijken, huizen en tuinen toe te laten.

Daar is voor nodig dat er actief en fors wordt ingezet op natuur- en groenbeleid, vergroening van straten en tuinen, niet die brave schoffel-struikjes, maar inheemse ruige soorten. Weg met de verstening, plastificering, doodskistoevers, eendentrapjes en pesticiden. En ook de vervuiling van bodem, water en lucht moet stoppen. Wie slim is zet in op kansrijke oplossingen en die zijn er.

Natuurorganisaties, bouwers en burgers zouden samen nog intensiever met de gemeente op moeten trekken, ook om misstanden in flora en fauna snel aan te pakken. Wat er sinds kort gebeurt op dit vlak is goed, maar te weinig.

Tijdens mijn natuurwaardenonderzoek bleek dat de grote meerderheid géén idee heeft wat er in hun straat of huis speelt qua natuur, welke vogels er eventueel broeden en hoe het met natuurwaarden is gesteld of wat biodiversiteit is. Zeker in vogelarme 'dode wijken of -straten' is dat bij mensen niet bekend, ook de oorzaak kent men niet. Vaak is men verrast, blij iets te horen over vogels, maar er zijn ook mensen met een afkeer van vogels onder het eigen dak en zien dat als ongewenst. Argumenten over natuurbescherming, soorten op de rode lijst, jaarrond beschermde soorten, achteruitgang van insecten en weidevogels en onze zorgplicht, maken vaak weinig indruk. Een extra motivatie om in brede samenwerking het tij te keren.

Er moeten weer leefplekken voor insecten, vogels en vleermuizen komen. Alleen al gebrek aan insecten is funest voor vogels en egels. Onze netheidsdrang leidt tot veel te nette, steriele, straten zonder stoeplantjes en wilde hoekjes. Wel kort gemaaid gras, geschoren hagen en struiken, dode erfafscheidingen, vaak van kunststof. Er liggen zoveel kansen; graag deel ik die een keer met u.

Feitelijk zouden **alle besluiten** van de gemeente(raad) moeten worden onderworpen aan een **generatietoets**; dus welke gevolgen heeft een besluit in de toekomst. Te veel besluiten ontberen de essentie van een natuurlijke omgeving.

Wij mogen de natuurproblemen niet afwentelen op toekomstige generaties, dat doen we nu veelal wel want wij denken vooral aan het nu, aan ik, aan (eigen)belang.

Kortom, ik ben blij met het project Groen = Goud, maar weet, en daarom ook deze oproep, dat er veel meer; en blijvend, nodig is.

Edoch... ondanks positieve inspanningen van de afgelopen paar jaar gaat toch de hoeveelheid groen in Westland achteruit. Volgens 2024 onderzoek in Westland zelfs met 9.3 %

Natuur & Milieu en architecten- en ingenieursadviesbureau Sweco geven aan dat meer dan de helft van de buurten in de 32 grootste Nederlandse gemeenten versteend is. En dat die versterking de afgelopen vijf jaar – 2019 tot 2024 – sterk is toegenomen.

Ik wens u veel wijsheid bij uw besluiten.

Aad van Uffelen